

Riddarhuset i Stockholm

När de 47 medlemmarna på väg till Riddarhuset vaknade den 21 februari på morgonen överraskades de av ett nytt snötäcke på ca 3 cm. Detta är ju inte något som stoppar en pigg pensionär från Håbo, och snart satt hela sällskapet i Håbo Buss buss med Katy som chaufför på väg mot Riddarhuset i huvudstaden.

Sällskapet togs emot av guiden Oscar Langenskiöld som entusiastiskt berättade om byggnaden och adelns historia i Sverige. Det finns idag ca 26000 adliga personer i Sverige och de är samlade i 663 ätter. Det är bara kungen som kunnat adla någon person men "nobiliteringsrätten" upphörde genom lag 1974. Den siste personen som adlats i Sverige var Sven Hedin år 1902. Ståndsriksdagen (Rikets ständer) som tillkom i mitten av 1400-talet och avvecklades 1866, innehöll de fyra stånden: Adel, Präster, Borgare och Bönder. Genom Gustav II Adolf och Axel Oxenstiernas försorg fick adeln en fast organisation för riksdagsarbetet och det resulterade i den första riddarhusordningen från 1626. Särskilt under större delen av 1600-talet kunde adeln i kraft av sin ekonomiska överlägsenhet på många sätt styra riksdagen. Idag har adelsmännen inga förmåner mer än ett visst namnskydd för ätterna.

Riddarhuspalatset stod klart 1674 vid Norrström. Det var fyra arkitekter som styrde bygget: Simon de la Vallée, Heinrisch Wilhelm, Justus Vingboons och slutligen Jean de la Vallée. Den senare var son till Simon. Huset är vackert med fina proportioner och ett elegant rundat tak. De två flyglarna mot norr tillkom 1870 och den vackra förgården i söder planterades 1910. Byggnaden är privatägd av föreningen Sveriges ridderskap och adel, och staten har ingen del i huset. Oscar menade att den röda färgen som blev vanlig på landsbygdens stugor i slutet av 1700-talet skulle vara kopierat från riddarhusets röda tegelfärg, men det troliga är att allmogen fann att de röda pigmenten från Falu koppargruva hade en bra konserverande verkan på trä.

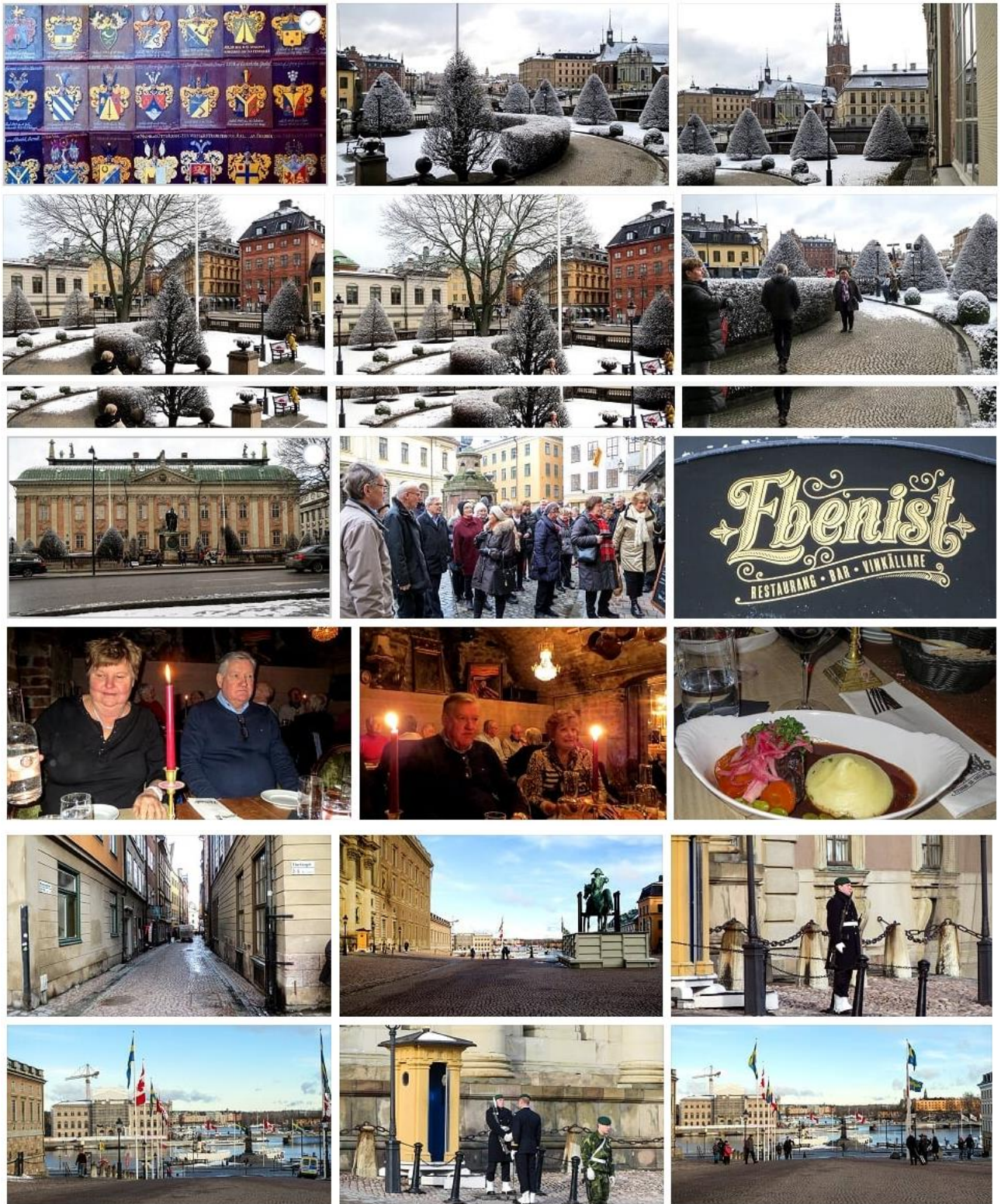
Riddarhussalen är ett magnifikt rum för ca 200 personer. Här samlas adelsmötet var tredje år och väggarna är täckta av 2331 vapensköldar. I fonden finns Lantmarskalkstolen i röd plysch och dekorerad med elfenben. Den stora plafondmålningen i taket är utförd av David Klöckner, senare adlad Ehrenstrahl. Salen användes även för olika kulturevenemang av utomstående organisationer.

Även det blå rummet förevisades. Här finns en stor samling ostindiskt porslin hemfört av Ostindiska Kompaniet. Porslinet är i vissa fall försett med de olika ätternas vapen. I rummet finns även sigill från ätterna samt de båda lantmarskalksstavarna i silver.

Därmed var guidningen slut och guiden Oscar tackades med en rejäl applåd. En kort busstur förde deltagarna till restaurangen Ebenist på Stortorget i Gamla stan. Där serverades en förnämlig lunch innan återfärden till Bålsta. Då hade morgonens gråväder förbytts i sol och under resan hem tackade Bo Lundgren resekommittén för ännu ett väl genomfört arrangemang.

Sverker Jonasson







Riddarhuset – Bilder

Bilderna har tagits av Rolf och Gun-Britt Adolfsson. Bör anges vid publicering.

Bild

1	Riddarhuset	14	Ostindiskt porslin – Blå rummet
2-4	Samling i förgården	15	Sigill
5-7	Möte med guiden Oscar	16-19	Vapensköldar
8	Utsikt	20-24	Förgården syd
9	Riddarhussalen	25	Riddarhus
10	Plafondmålning av Ehrenstrahl	26	Stortorget
11	Riddarhussalen	27	Skylt
12	<u>Lantmaskalkstolen</u>	28-29	Krog
13	Okänd kung – Möjligen Gustav III	30	<u>Oxkind</u> med potatispuré
		31-32	Gränd och Lejonbacke
		33-37	Amfibieregementet på högvakt mm.
		38	Storkyrkan